

Çocuklar İçin İnternet Klavuzu

fragFINN.de

FSM

Freiwillige Selbstkontrolle
Multimedia-Diensteanbieter

Deutsche Kinderhilfswerk'in bu broşürü, FSM (Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia Diensteanbieter), fragFINN e.V. ve AY YILDIZ ile yapılan ortak çalışma sonucunda oluşturulmuştur.

Deutsche Kinderhilfswerk, çocukları medya kullanımında bilinçlendirmek ve televizyon, bilgisayar, internet ya da, cep telefonu gibi farklı medyaların kullanımında kendilerine destek olarak, emniyetli ve eğlenceli bir şekilde kullanımlarını sağlamayı amaçlamaktadır.

FSM'in amacı, çocukları ve gençleri internette gelişmelerini negatif yönde etkileyecek yasak, zararlı ve diğer uygunsuz içeriklere karşı korumaktır. Buna, çocukların interneti amaçları ve istekleri doğrultusunda kullanabilmeleri için destek olmak da dahildir.

Künye

Deutsches Kinderhilfswerk e.V.
Leipziger Str. 116-118, 10117 Berlin
dkhw@dkhw.de • www.dkhw.de

Kooperasyon ortağı:
Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-
Diensteanbieter e.V. (FSM)
Beuthstraße 6, 10117 Berlin
info@fsm.de • www.fsm.de
fragFINN e.V.
Beuthstraße 6, 10117 Berlin
info@fragfinn.de • www.fragfinn.de

ve
AY YILDIZ Communications GmbH
E-Plus-Strasse 1, 40472 Düsseldorf
www.ayyildiz.de
jugendschutzbeauftragter@telefonica.com
www.telefonica.de/Verantwortung

AY YILDIZ Ekim 2005'de Almanya'da yaşayan Türk ve Türk kökenlilere telekomünikasyon hizmetleri sunan ilk şirket olarak start aldı. AY YILDIZ, kurulduğu ilk günden bu yana Alman-Türk toplumunun sorunlarıyla yakından ilgileniyor. Örneğin, kendisine ait geliştirdiği "El-Ele" ya da "Mein Beruf – Mein Zukunft" projeleri ile okulda ve mesleki eğitim sürecinde genç ve yetişkin gençlere destek verdi. AY YILDIZ/AY YILDIZ Communications GmbH, Telefonica Deutschland Grubu'nun bir parçasıdır ve gençlerin olduğu gibi, ebeveynlerinin de medya kullanım yeteneklerini arttırmayı, dijitalleşmenin getirdiği imkanlardan en iyi şekilde faydalana-bilmelerini hedefliyor.

İnternette harika sayfalar var. Ama, her zaman bunları kolayca bulma imkanı yok. Bu, nedenle medya branşından bazı şirketler ve sivil toplum örgütleri, özellikle çocuklar için www.fragFINN.de adlı arama motoruna start verdiler.

Redaksiyon: Luise Meergans (Deutsches Kinderhilfswerk), Björn Schreiber (FSM), Melanie Endler (fragFINN), Anne Sauer ve Sarah Pützer (OUTERMEDIA GmbH)

Çeviri: Vecdi Hakgüder

Fikir & Konsept Leo ve Lupe: Daniela Feldkamp

Çizim: Veronika Gruhl (Resimleme), Thorsten Trantow (Resimleme ve Karikatürler), Heiko Krischker, Marcus Koch (Karakter-Dizayn)

Emojis: <https://www.emojindex.com/>

Layout: Mariano Procopio (OUTERMEDIA GmbH)

6. komple geliştirilmiş baskı 2017

„Çoğaltma ve yayım, kaynak belirtilmesi (başlık, yayımcı kuruluşlar ve baskı adedi) şartıyla serbesttir. Daha fazla bilgi için: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode>“

Merhaba,

Biz, Leo ve Lupe'yiz, 11 yaşındayız ve bir-birimizin en iyi arkadaşız. İnternette oldukça çok şeyi denedik. Bunların arasında faydalı ve eğlenceli şeylerde vardı, bizim için „kötü sürpriz“, diye adlandırabileceğimiz şeyler de. Bununla sadece birkaç komik virüsü kasdetmiyor, çok daha hoş olmayan şeylerden bahsediyoruz.

Bunu takip eden sayfalarda, internette nasıl iyi bir şekilde hareket edebileceğini, kurallara nasıl bağlı kalabileceğini, ama en önemlisi kendini nelerden koruman gerektiğini anlatacağız. Bunları okudukça, problematik bir sayfayla karşılaştığında ne yapman gerektiğini öğreneceksin.

Bu internet klavuzunu baştan sona okuyabilirsin ya da, içinde ilginç çeken konularla ilgili sayfaları gözden geçirebilirsin. Eğer herhangi bir şeyi anlayamazsan [altı çizgili kelimeleri](#) lügatda bulabilir, ne anlama geldiklerini öğrenebilirsin.

Ayrıca, internet klavuzumuzu internet'de kindersache.de/internetguide adresinde online versiyon olarak da bulabilirsin. Burada yer alan yazılar hakkında yorum yapabilir ve internet için kendi tavsiye ve kolay yöntemlerini ekleyebilir, başkalarıyla paylaşabilirsin.

Sana bol eğlenceler diliyoruz!

Leo ve Lupe

Bir bakışta

İncelediğinde, internet klavuzunun bir sürü enformasyon ile dolu olduğunu göreceksin. Klavuzu takip ederken zorluk çekmemen amacıyla, aşağıda sana kısa bir özet sunuyoruz:

Sayfalar
5-9

SINIRSIZ ONLINE DÜNYA: Chat'ler & Ağlar

İnternette harika bir şekilde sohbet edilebilir ve paylaşımlarda bulunabilirsin. Ama, burada da başkaları ile iletişimde dikkate alınması gereken kurallar vardır. Sana nasıl davranılmasını istiyorsan, başkalarına karşı da aynen öyle davran. Kimseyi kırma, ancak bu durumda başkalarının da kurallara uymalarını bekleyebilirsin. Bunun dışında, şahsına ait özel bilgileri kimseyle paylaşma.

Sayfalar
10-13

İNTERNET AĞINI KULLAN: Ara & Bul, Oku & Yaz

Arama motoru, ancak onu kullanan kadar akıllıdır. Arama yapmak istediğin konuyu mümkün olduğunca tam olarak formüle et. Çocuklar için hazırlanmış arama motorları sana tam aradığını bulmakta yardımcı olmaktadır. Seni nereye yönlendireceğini bilmediğin internet sayfa bağlantılarının üzerini tıklama. Zararlı ekler ya da, internet sayfa bağlantılarının yer aldığı Spam-E-Mail'lere dikkat! Tanımadığın göndericilerin E-Mail'lerini ya da, mesajlarını hemen silmek en iyisidir.

Sayfalar
14-17

EĞLENCE DE OLMALI:

Dinlemek, Görmek, Oynamak, İndirmek, Paylaşmak

İnternette sayısız miktarda oyun bulunmaktadır. Burada herkes kendine uygun bir oyun bulabilir. İlk bakışta bedava imiş gibi görünen oyunlar konusunda dikkatli olmalısın. Büyük bir çoğunlukla bu oyunlarda sanal figürler için para ödenmesi gerekmektedir. Bu sanıldığından da çabuk gerçekleşmekte ve büyük masraf oluşmaktadır. Yazılar, resimler, müzikler, filmler ve oyunlar konusunda telif haklarına dikkat et. Aksi takdirde cezalandırılabilir konumuna düşersin. En iyisi CC-Malzemesi kullan.

Sayfalar
18-21

BİRAZ DAHA DİKKATLİ: Reklam, Ödüllü Oyunlar & Aboneler

İnternette reklama çok sık rastlanmaktadır. Maalesef, bazen bunların reklam olarak tanınması imkanı yoktur. Bu reklamlar belli sayfaların ziyaret edilmesi ya da, ödüllü oyunlara katılımın sağlanmasını amaçlamaktadır. Burada da, ismin, telefon numaran ya da, E-Mail adresin gibi kendine ait özel bilgileri hiç bir zaman paylaşma.

İnternette arkadaşlarla buluşma: Sohbet ve Sosyal Ağlar

Arkadaşlarla buluşmak, son okul partisinin resimlerine bakmak, problemler konusunda onlarla dertleşmek, zor olan matematik ödevini birlikte çözmek, oyunlar oynamak. Bunların hepsi gerçek hayatta olduğu gibi, internette de yapılabilir. Sosyal ağlar, internette buluşma noktaları gibidir. Buralarda arkadaşların ile düşüncelerini, yaşadıklarını ya da, resimlerini paylaşabilirsin. Bunun için ebeveynlerin ile birlikte şahsa özel bilgilerin korunması ayarlarını incelemeniz gereklidir. Böylelikle, düşüncelerini ve resimlerini kimlerin görebileceğine kendin karar verebilirsin. Bazı ağlar, sadece yetişkinler için uygundur. Çocuklar için kindersache.de gibi özel sosyal ağlar da bulunmaktadır!

Chat, yani sohbette ya da, sosyal ağlarda kolaylıkla başka insanlarla tanışma ve arkadaşlarla fikir alışverişinde bulunma imkanı vardır. Ama tabii ki, internette çok şey istenmeyen şekilde de gelişebilir. Bazı yerlerde gerçekten dikkatli olman gereklidir!

Eğlencenin birden probleme dönüşmesi için, bazı şeylere dikkat etmen gerekir:

- Herkesin göreceği şekilde adresini, telefon numaranı ya da, E-Mail adresini internette yayınlama.
- Şahsına ait bilgilerden neyi, ne kadar internete koymak istediğin konusunda iyi düşün. Sadece sana ait olan bilgileri şahsen tanıdığın, hakikaten en yakın arkadaşların ile paylaş.

- Başka kişilerin resimlerini, onların müşadesini aldıktan sonra online yayınlama. Çünkü, herkesin kendisinin yer aldığı resmin yayınlanmasını yasaklama hakkı vardır. Buna, Kişilik Hakları denir.
- Sana söylenen herşeye inanma. Çünkü, internette herkes dürüst değildir.
- Eğer rahatsız ediliyor ya da, hakarete uğruyorsan (Anahtar kelime: Cyber-mobbing), güvendiğin bir kişiye bu konuyu anlat. Ebeveynlerin ile bu konuda konuşmak istemiyorsan, kimliğini saklı tutarak danışma merkezlerine başvurabilirsin. www.jugend.support, www.nummergegenkummer.de ya da, www.juuuport.de de görev yapan ekipler sana yardımcı olabilirler!

Leo

Okul partisnin resimleri online. Bir resimde, Tayfun balıklı ekmekçiğin hepsini birkerede ağzına tıkmış! 😄

Lupe

Aman Allahım, ne kadar utanç verici. Resimlerin arasında benim böyle resimlerimin olmaması ne kadar iyi!

Bir Emoji nadir olarak yalnız gelir: İnternette böyle konuşulur

Emoji'ler ya da, Smiley'ler bazen binlerce kelimeyle anlatılamayanı hemen anlatabilirler. Emoji'ler ruhsal durumu yansıtabilen ve haberler ile birlikte gönderilebilen küçük resimlerdir. Ancak, tuşlar üzerinde yer alan işaretler ile de duyguları yansıtabilirsin. Örneğin:

- 😊 ya da :-)
- 😏 ya da ;-) Göz kırpması
- 😞 ya da :-(Üzgün bir yüz için
- 😘 ya da :-* Öpücük göndermek için
- 😂 ya da :-P Çıkarılmış bir dil için
- ❤️ ya da <3 Bir kalp için

İnternette kısaltmalar ve Emoji'ler ile oluşturabileceğin ve karşındakiyle anlaşabileceğin özel bir dile sahipsin. Burada da gerçek hayatta olduğu gibi dikkate alınması gereken davranış kuralları var-

BİLGİ

„lol“ in ingilizce açılımı „laughing out loud“ dir (türkçesi: Yüksek sesle gülmek). SMS ya da, Chat'lerde kullanılmaktadır. Örneğin; „ty“ kısaltması („thank you“, türkçe: „Teşekkür ederim“) ya da, „cya“ ve „cu“ („see you“, türkçesi: „yakında görüşmek üzere“) gibi.

Leo
Bazen sen de zor durumda kalıyorsun, Lupe! Lol.

Lupe
Lol? Ne demek istiyorsun?

Leo
Ah Lupe! Ciddi misin? Lol

dır. Bunlar Netikette („Netz“ ve „Etiket“ in birleştirilmesinden üretilmiş bir kelimedir – fransızcada davranış kuralları anlamına gelir.)'de bir araya getirilmişlerdir.

Netikette'nin en önemli kuralı şöyledir: Karşı tarafta bir insan oturduğunu hiç bir zaman unutmama. Şu bilgiler de senin için önemlidir:

- Anlaşılır ve kibar bir dille yaz.
- BÜYÜK HARFLER kullanmamaya çalış. Bu, bağırarak konuştuğun şeklinde algılanabilir!
- Ne yazmak ya da, ne yüklemek istediğini iyi düşün. Çünkü internette yer alan bir şeyi bir daha silmek çok zordur.
- Yabancı resimler ya da, yazılar için her zaman kaynak belirt.
- Kendi resimlerin konusunda, kimlere göstermek istediğini iyi düşün.
- Smiley'ler kullan. Böylece, bir cümleyi hangi anlamda yazdığın daha kolay anlaşılır.
- Hakaret ve diğer kabalıkların – Her yerde olduğu gibi – internette de yerleri yoktur.

İnternette ger alan herşeye inanma: Yalan-Haber ve Bots

Fake-News (Yalan Haber)

Hiç önceden, yalan haber tanımlamasını duydun mu? Bu tanımlamayla, doğru olmayan bir haber kastedilmektedir. İnternette de yalan haberler vardır. Bunlar bazen „Fake-News“ olarak da adlandırılırlar. Bu isim ingilizceden gelmekte olup „Sahte Haber“ anlamına gelmektedir. Bu haberlerin yanında bazen resimler ya da videolar da yer almaktadır. Bunlar da gerçek olmayıp, bilgisayarda üzerlerinde değişiklik yapılmıştır. Bu haberlerin başlıkları, genelde hemen dikkat çektiği için sosyal ağlarda paylaşıldığında, çoğu kullanıcı tarafından üzerleri tıklanmaktadır. Aşağıda sana vereceğimiz tavsiyeleri dikkate aldığında hangi haberin gerçek, hangisinin yalan olduğunu daha kolayca ayırt edebilirsiniz:

- Bir haber ne kadar sık paylaşıldıysa, bu onun doğru haber olduğu anlamına gelmez. Haberin içeriğini başka sayfalarda yayınlanan haberlerle karşılaştır. Şüpheli ol ve bir haberi doğruluğundan emin olmadıkça arkadaşların ile paylaşma.
- Bir haber tek taraflı yazılmışsa, yapılacak şey: şüpheli olmaktır. Güven ile okunabilecek haberler, objektif olarak yazılmış, farklı bakış açılarını gösteren içerikteki haberlerdir.
- İnternet sayfasının Künyesine bir göz atmak da yardımcı olabilir. Bir „Künye“, internet sayfasından kimin sorumlu olduğunu belirten yazıdır. Eğer bir internet sayfasında „Künye“ yoksa ya da, sorumlu belirtilmiyorsa, en iyisi bu sayfaya güven duymamaktır.

- Ebevenlerin ve arkadaşların ile okuduğun haberler konusunda fikir alışverişinde bulun. Bir haberin gerçek olmadığını anladığında bu haberi ya da, yayınlayan kişiyi yetkili mercilere bildirebilirsin.
- En iyisi, haberleri özellikle www.kindersache.de ya da, www.hanisauland.de gibi çocuklara uygun sayfalardan oku. Bu haberler çok kişi tarafından kontrolden geçirilmiştir. Fake-News'lerin buralarda yeri yoktur.

Robotlar (Bots)

İnternette sadece yanlış haberler bulunmayıp, sosyal ağlarda yanlış profiller de yer almaktadır. Bunların arasında bilgisayar programları tarafından kumanda edilenler de bulunmaktadır. Bunlara „Bots“ denir ve „Robot“un kısaltılmış formudur. Bu robotlar, başlıklarında belli bir kelimenin yer aldığı haberleri ağlarda paylaşmaktadırlar. Bu robotlar hatta, cümle kurabilme yeteneğine sahiptirler. Robotlar, gerçek insan olmamalarına rağmen, belli bir düşünce tarzının sosyal ağlarda yayılıp, gelişmesini amaçlamaktadırlar. Bu bir problem oluşturmaktadır çünkü, çoğu zaman hangi profilin robota hangisinin gerçek bir insana ait olduğu kolayca ayırt edilememektedir.

Ben akıllıyım: Mobil internet

Herşey elinden gelen cep telefonlar: Smartphone

Bir Smartphone ile mobil olarak telefonla-
şabilir, müzik dinleyebilir, resimlere ve vi-
deolara bakabilir, oyun oynayabilir, inter-
nette sörf yapabilirsin. Bir Smartphone'un
gerçekten çok şey elinden gelmektedir.
İnternette sörf yapabilmek için, özellikle
evde bir WLAN-bağlantısına ihtiyacın
vardır. Ya da, İnternet Flatrate'e sahipsen
yoldayken de internette dolaşabilirsin.
Ancak, internet Flat'ler genellikle 200MB,
500MB ya da, 1GB gibi belli bir data vo-
lümü ile sınırlıdır. Data volümü, internette
ne kadar „data“ya (yani internet sayfasına,
videolara, resimlere) ulaşabileceğinin öl-
çeğidir. Data volümünün tüketilmesinden
sonra da internette sörf yapabilirsin. An-
cak, çok daha yavaş bir süratte.

Bir App – bu ne acaba?

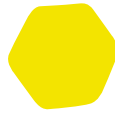
Smartphone'lar, App'ler sayesinde sana
çok farklı kullanım imkanları sunmak-
tırlar. Aklına gelebilecek hemen he-
men her konuda App diye adlandırılan
küçük ek programlar bulunmaktadır.
Bazı App'ler sana havanın nasıl olacağını
söylerken, bazıları trenin ne zaman ge-
leceğini ya da, bir kelimenin ingilizce'de
nasıl söyleneceğini gösterir. Tabii ki, çok
sayıda cep telefonu oyununu App olarak
indirme imkanı da vardır. App'lerin hepsi
mantıklı değildir. Bazıları ücretsizdir, ba-
zılarına ödeme yapman gerekir. En iyisi,
hangi App'e ihtiyacın olduğu konusunda
arkadaşlarınla ve ailen ile görüşme
fayda vardır. App'lerin indirildikten sonra
Smartphone'lara kurulumu sırasında da
dikkatli olmak gereklidir. Bazı App'ler
Smartphone'undan gereğinden fazla
bilgi almak istemektedir (örneğin tele-
fonunda kayıtlı telefon rehberi). Ve hatta

bazıları App'i kullanmaya başlamanla birlikte, sana başka şeyler, pahalı ürünler satmayı amaçlamaktadır.

Anlık Mesajlaşma Servisi (Instant Messaging)

App'ler yardımıyla, Chat'lerde olduğu gibi başkalarıyla haberleşebilirsin. Bunlar içinde özellikle Instant Messaging diye adlandırılan anlık mesajlaşma servisi beğenilip, yaygınlaşmış durumdadır. Anlamını „derhal bir haber gönder“ diye de tanımlayabiliriz. Bu App'ler yardımıyla, hangi arkadaşının şu anda online olduğunu görebilir, onlara mesaj gönderebilir veya onlarla sohbet edebilirsiniz. Avantaj: Genellikle gönderilen her mesaj için ekstra masraf oluşmamaktadır. Sen, sadece internet bağlantın için ödeme yapmaktasın. Dezavantajlar da vardır: bu App hizmetini sunanlara E-Mail adresini veriyorsun ve E-Mail adresine ne yapacakla-

INFO

Tavsiye: Deutschen Kinderhilfswerk'in „Handy Guide“'ini tanıyor musun? Burada mobil internet kullanımı konusunda çok sayıda faydalı tavsiye bulabilirsin. Bu broşürü www.dkhw.de/shop 'dan sipariş edebilir ve indirebilirsin.

rını bilmiyorsun. Ayrıca, başkaları Instant Messaging kanalıyla sana pek de hoşuna gitmeyen mesajlar gönderebilirler. kindersache.de'nin sunduğu Chat hizmetinden farklı olarak, burada hiç kimse mesajları kontrol etmemektedir. İnternette kullandığın bazı sosyal ağların da kendilerine ait anlık mesajlaşma servisi App'leri bulunmaktadır.

Nasıl, ne için, neden? Cevapları ağda bulmak

Arama motorları internette fihrist işlevi görmektedir. Genellikle burada (örneğin; „Hip-Hop“ ya da „Futbol“ gibi) arama alanına bir terim girilir ve derhal bu terimi içinde barındıran internet sayfalarının listesi ekrana gelir. Normal bir arama motoruna „lol“ yazdığında çoğu zaman çok sayıda mantıksız sonuç gösterildiğini de görebilirsin. Bunun için, çocuklara özel olarak hazırlanmış bir arama motorunu kullanman daha faydalıdır. Bu arama motorları, yetişkinlerin kullandıkları arama motorlarından daha çok avantaj sunmaktadırlar. Burada senin hoşuna giden, ilgini çeken her konuda sonuçları bulabilirsin.

Çocuklar için hizmet veren internetteki bazı arama motorları:

www.fragfinn.de

fragFINN.de üzerinden emniyet içinde sörf yapabileceğin çok sayıda, harika sayfa bulabilirsin. En çok sevdiğin sayfa bunlar arasında değilse, kontrol edip, listeye eklemesi için fragFINN'e teklifte bulunabilirsin. Buna paralel olarak, sende korku yaratan ve sana acayip gelen sayfa-ları da bildirebilirsin. fragFINN.de'de belli resimleri bulabilir ya da, yazıları senin için okutturabilirsin.

www.blinde-kuh.de

Blinde Kuh aranan terimi bulup, ilgili sayfaları listelemek için yazıların yanında öncelikle resimleri kullanıyor. Böylelikle bu arama motoru daha çok küçük yaştaki çocuklar için uygun.

www.helles-koepfchen.de

Helles Köpfchen arama motoru olduğu kadar, bilgi portalı ve topluluk özelliği de taşıyor. 8 ila 16 yaş arasındaki çocuklar için ideal. En harikası: Aradığın terimi girdikten sonra, sayfanın en altında konuyla ilgili daha farklı arama terimleri için teklifleri de bulabiliyorsun.

Lupe

Biraz önce fragFINN'de baktım. „lol“ ile ilgili olarak sen haklıydın. 😞

Leo

Tabii ki! Başka hangi anlama gelecekti?

Lupe

Gülücüksüz daha iyi? 😊

Önce düşün, sonra ara: Arama motorları için tavsiyeler

Bir arama motoru, ancak kendisini kullanan kadar akıllıdır. Kendi kendine düşünmez. Bunun için arama satırına yazdığının büyük önemi vardır.

Arama için tavsiyeler:

- İyi düşün! Aradığın şey için hangi kelimeler uyuyor?
- Aradığın konuyu sınırlamak için, birden fazla kelime kullan. Örneğin: sincapların genelde ne yediklerini öğrenmek için „Sincap Yemi“ yaz ya da, canın yemek pişirmek istiyorsa, makarnanın nasıl yapıldığını öğrenmek için „Makarna Tarifleri“ yaz.
- Bazı arama motorlarında yazı mı, resim mi yoksa video mu aradığını ayrıca belirtebilirsin.
- Ekranı yansıyan sonuçlar listesinde 2. ve 3. sayfaya da bak. Ancak aradığın konuyla en yakından ilgili sayfaları birinci sayfada bulabilirsin!
- Çok sayıda mı sayfa bulundu? Konuyu sınırlamak için arama satırına ilgili başka kelimeleri de ekle.
- Çok az sayıda mı sayfa bulundu? Terim ya da konuyu yazarken yazım hatası yapmadığını dikkat et ya da, başka bir terim yaz.
- Buda mı faydalı olmadı. O zaman başka bir arama motorunu dene.

Çocuklar için sunulan arama motorları, doğru arama için faydalı tavsiyeleri içeren özel bir sütuna da sahiptirler.

İnternet sayfalarında, App-Stor'larda ve benzeri yerlerde aramalar

Arama motorları, belli bir internet sayfasını senin için bulma görevini üstlenirlerken, çok sayıda internet sayfası da kendi sayfaları içinde aranan bir kelimeyi bulmak için üzerlerinde yer alan büyüteçten tanınabilecek arama motorlarına sahiptirler. Smartphone'lar için kullanılan App'ler için pazar yeri niteliğindeki App-Stor'e'larda da arama fonksiyonları yer almaktadır. Belli bir App'i bulmak için burada sadece ismini yazmak yeterlidir. Aranan App ile ilgili „sözlük“ ya da „eğitici oyun“ gibi konuyla ilgili bir kelimenin girilmesi de, App'in bulunmasına yardımcı olabilir. Ama dikkat: Bazen çok sayıda birbirlerine benzer isimde ve görünümde App bulabilirsin. Bir App'in elde ettiği başarı, başarılarını da ona benzer App'ler sunup, bazarından pay kapmak amacına itmektedir.

Beni tıkla! – Spam'lerden kendini böyle koruyabilirsin

Eğer, kendine ait bir E-Mail adresin varsa, bazen tanımadığın insanlardan da posta alıyorsun. Gönderdikleri E-Maillerin başlıkları genelde „Önemli Bilgi“ olup, içerikleri ingilizce dilinde ya da, başka bir dilde yazılmış olup, ne anlatılmak istendiğini anlamıyorsun. Böyle mailler Spam olarak adlandırılır, istenmeyen içerikte olup eklelerinde reklam, dosya ya da, seni acayip say-

falara yönlendiren link'ler (Bağlantılar) yer almaktadır. Bu bağlantılar ya da, ekteki dosyalara HİÇ BİR ZAMAN tıklamamalısın. Aksi taktirde Virüs ya da, zararlı programları bilgisayarına indirmiş olabilirsin. Virüsler ve zararlı programlar bilgisayarında dosyaları silebilir ya da, emniyet ayarlarını değiştirebilirler.

Spam almanı nasıl önleyebilirsin?

- E-Mail-adresini sadece şahsen tanıdığın kişilere ver. Klüplere ya da, Chat'lere kaydolmak için ücretsiz, ikinci bir E-Mail adresi kullan.
- Spam Maillerine cevap verme. Teyid edilen bir Email adresine Spam'ciler (kötü niyetle posta göndericileri) sürekli Spam mailleri göndereceklerdir.
- Hiçbir zaman Link'lerin (Bağlantıların) ve Spam Mail'lerinin ekindeki dosyalara tıklama. Bu, şu uyarı metni için de geçerlidir „...Bundan sonra bizden E-Mail almak istemiyorsanız, burayı tıklayın!“. Gösterilen yeri tıklaman durumunda, Spam'ciler için E-Mail adresinin de geçerliliğini onaylamış oluyorsun.
- Spam filtreleri yardımıyla bu Mailleri ayıklama imkanı vardır. Günümüzde çok sayıda Mail hizmeti sunucusu bu filtreleri kullanarak otomatik bir şekilde Spam oldukları hemen anlaşılan mailleri eliyorlar.
- Instant-Messaging-App'leri üzerinden de Spam içerikli haberler gönderilmektedir. Tanımadığın hiç kimsenin gönderdiği Link'i (Yönlendirme) açma. Bir arkadaşının sana gönderdiği Link (Yönlendirme) sana acayip mi geliyor? Üzerini tıklamadan önce arkadaşını arayarak içeriğin ne olduğunu sor.

BİLGİ

Biliyor musun? Spam aslında Amerika'da üretilen bir konserve et markasının adıdır. Et çok ucuz ve biraz da köpek mamasına benziyor. Bu nedenle çok sayıda ve ucuza üretilip, sipariş edilmemesine rağmen gönderilen haberlere Spam ismi veriliyor.

Leo

Lupe!!! Benim şövalyem 20. dereceye yükseldi 🥳🎉
Yaşasın!

Lupe

Oo, ve bunu hiç para harcamadan başardın. Şapkanı çıkarıyorum!

Müzik, Videolar, Online oyunlar: Ağda eğlence

İnternet sadece bilgi edinilebilecek ya da, başkalarıyla bilgi alışverişi yapılacak bir yer değildir. Çok kişi internette zevk ve eğlence aramaktadır. Bazıları müzik dinleyip, bazıları videolar seyretmek istemekte, bazıları da oyun oynamak istemektedirler.

İnternette çok sayıda ve çeşitte oyun bulunmaktadır. Kart oyunları oynayabilir, başkalarıyla otomobil yarışı yapabilir, kendine ait bir macera oyununda kahraman rolünü üstlenebilir ya da, sanal olarak komple bir şehir kurabilirsiniz. Her zevk için bir şey bulmak mümkündür.

Bunları bulmak çoğunlukla kolaydır. Özel olarak hazırlanmış oyun sayfalarında hemen istediğin oyuna başlayabilirsin. Ya da, ücretsiz bir oyun App'ini Smartphone'una indirebilirsin.

Ama dikkat: Her ne kadar ücretsiz olarak görünselerde, bazı oyunlar sana pahalıya gelebilirler. İnternet ya da, Smartphone'lar için sunulan bazı oyunlarda parlayan zırlar ya da, güzel başlıklar gibi sanal cisimler için para ödeme imkanı bulunmaktadır. Çoğunlukla böyle sanal cisim-

lerin satın alınmasıyla oyundaki diğer rakiplere göre daha avantajlı bir duruma geçilmekte, hatta sıkıcı bekleme süreleri atlatılabilmektedir.

Sen sadece görmek ve dinlemek istiyorsan, tabii ki sadece müzik ve videolar sunan platformlar da bulunmaktadır. Bunlar „Streaming-Hizmetleri“ olarak adlandırılan akım sunucularıdır. Bunun anlamı bilgisayarına kayıt yapmadan, müzik dinlemek veya video seyretmektir. Bazı müzik sayfalarında, sevdiğin ve dinlemek istediğin müzik parçalarından listeler oluşturabilir, video platformlarında sunulan videolar hoşuna gidiyorsa bu kanallara üye olabilirsin. En büyük avantaj, sunulan ürün paletinin genişliğidir. Bir dezavantaj da, bu hizmetten faydalanabilmek için, sürekli (online olman) internet ile bağlı kalman mecburiyetidir. Ayrıca, bazı hizmet sunucularında, arada yayınlanan rahatsız edici reklam kesintilerini kaldırması için aylık abone ücreti ödeme mecburiyeti vardır.

Senin Klibin, Senin ağın, Senin İşin: İnternette Yaratıcı Ol!

İnternet şahsen katılıp, yaratıcılığını ortaya koymak için harika imkanlar sunuyor! Kendine ait İnternet günlüğü tutabilirsin (Blog olarak da adlandırılır). Resimler üzerinde çalışıp, Online yayınlatabilir ya da, komple videolar hazırlayıp, internete yükleyebilirsin. Bunun için güzel bir fikre, bir kaç resme, yazı ve müziğe ihtiyacın var. Bunların hepsini internette bulabilirsin.

Ancak, internette bulunan her malzeme kolayca kullanılamaz. Yaratıcı eserler – Buna yazılar, resimler ve müzikler de dahildir – (Telif Hakları Kanunu ile) koruma altındadır. Telif hakları ile ilgili daha fazla bilgiyi bundan sonraki sayfada bulabilirsin.

Özellikle, şahsen hazırlanan videolarda yer alan seslerin ve arka plan müziğinin seçiminde telif hakları çoğunlukla dikkate alınmamaktadır. Özellikle sevilen müzik parçaları ve en çok dinlenenler listesinde yer alan parçalar kolayca alınıp, kullanılamaz. Ancak, internette bazı açık arşivler de yer almakta, bu arşivlerde sanatçılar eserlerinin kullanılmasına ve internete yüklenmesine açıkça müsaade etmektedirler. Bu eserler genellikle „CC“ (Creative Commons) logosu ile işaretlenmiştir. Kendi videonda kullanmak için ücretsiz ses ve müzikleri örneğin; www.audiyou.de ya da, www.audiorix.de de bulabilirsin.

Lupe

Hey Leo, biraz önce gerçekten harika bir sayfa keşfettim! Bu sayfada çok kolay bir şekilde kendine ait videolar hazırlatabiliyorsun!

Leo

Oo, Harika! Hemen deneyeceğim. 😊

BİLGİ

www.kindersache.de adresli internet sayfasında da katılımda bulunabilir, fikirlerini sunabilirsin. Burada yayınlanan internet gazetesine kendi yazılarını katkıda bulunabilir, hatta kendi hikayelerini yayınlatabilirsin. Ayrıca, her haberin altında düşüncelerini yazabileceğin geniş yer de var. Burada videolara da bakabilir, kendi hazırladığın videoyu yükleyebilirsin.

Her Şey Şalıntı: Telif Hakları Ne Demek?

En iyi kız arkadaşın, sana en çok sevdiğin grubun çıkarttığı son albümü ya da, en son çıkan bir bilgisayar oyununu ücretsiz olarak indirmen (Download) için bir yönlendirme (Link) mi gönderdi? Bir arkadaşın sana, daha henüz DVD olarak piyasaya çıkmamış bir filmi internette nasıl bulabileceğini mi gösterdi? Çok çekici geliyor değil mi? Ancak, burada da telif hakları (Urheberrecht) geçerlidir. Kim bu konuda dikkatli olmaz ve eserleri internetten indirip, CD'ye yakıp, çoğaltır ve dağıtırsa kendisini suçlu duruma düşürür.

BİLGİ

Telif haklarıyla koruma altında olan eserlerden korsan kopyalar üretmek kanunen yasaktır. Çoğunlukla bunlar film, müzik parçası, bilgisayar oyunu, programları ya da, buna benzer şeylerdir. Korsan kopyalama, bu eserleri yaratan kişilere normalde eserlerini satarak para kazandıkları için zarar vermektedir.

Leo

Lupe, biraz önce en yeni filmlerin seyredebildiği bir internet sayfası keşfettim. Gerçekten HEPSİNİ, şu anda sinemalarda gösterimde olan filmleri de.

Lupe

Hey, Leo, bu yasaktır. Seni bu filmleri seyrederken yakalarlarsa, çok miktarda para ödeme mecburiyetin doğar.

Leo

Neeee?! Bu bir hainlik! 😞

Fotoğraf ve Videoların paylaşımı

Kendine ait olmayan, başka birine ait bir resmi ya da, videoyu sosyal ağlardan birine yükler ve paylaşırsan telif haklarını da dikkate alman gerekir. Paylaştığın her şey otomatik olarak sadece arkadaşların tarafından görülmüyor. Genelde ağa kayıtlı herkes senin profil resmini görebilir. Burada daha emin bir yolda mı ilerlemek istiyorsun? O zaman, sadece kendi boyadığın, kendi çektiğin resimleri ve kendi kurguladığın videoları kullan. Kendi yazdığın yazıların, kendi çektiğin resimlerin ve kaydettiğin videoların telif hakkı sahibi de sendin. Bu durumda sana ait olan malzemeyi istediğin gibi kullanabilir ve internete yükleyebilirsin. Burada tek şart: resimlerde yer alan şahıslardan, internette yayınlanması için önceden müsadelerini alman.

Bilgilerimden elini çek: Ödüllü oyunlar ve Kişisel Bilgilerin Korunması

Adres toplamak için düzenlenen ödüllü oyunlar

Gazetelerden ya da televizyonlardan ödüllü oyunları tanıyorsunuz. İnternette de katılınabilecek ödüllü oyunlar vardır. Bazı ödüllü oyunlar, şahsi bilgilerinizi ele geçirmek isteyenlerin düzenledikleri paravan oyunlardır. Genellikle sorulan sorulara yanıt verilip, daha sonra yaş, adres, hobiler gibi özel bilgiler yazılmaktadır. Ama, Lupe'nin de yaptığı hatadan dolayı acı çekerek öğrendiği gibi: verilen tüm özel bilgilere rağmen, çoğu zaman sunulan ödüller değersizdir. Klüpler, Chat'ler ve diğer hizmetlerden faydalanmak için yapılan başvurularda olduğu gibi, çoğu ödüllü oyunda da asıl amaç, sadece toplanan bilgilerin reklam firmalarına satışındır.

Ödüllü oyunu organize edenlerin, kazanman halinde seni bilgilendirmek amacıyla tabii ki E-Mail adresine ihtiyaçları vardır. Ancak, bundan sonra bilgilerinin süratli bir şekilde silinmesi gerekmektedir. Şahsınla ilgili çok fazla detay bilgi mi isteniyor? Çok dikkatli olmalısın. Ayrıca, ödüllü oyunun sonuçlanmasından sonra, hakkındaki bilgilerin ne olacağı konusunda açıklama yapılmış olması gerekir. Bazen bunun için „Şahsi Bilgilerin Korunması Kuralları ve Genel Çalışma Şartları (GÇŞ)” başlığı altında çok uzun bir yazı yer almaktadır. En iyisi bu yazıyı, içinde karmaşık terimlerin yer alması nedeniyle annen ve babanla birlikte okumandır.

Leo

Ve ödüllü oyun için başka bir şey yapmana gerek yoktu. Sadece bütün bilgilerinizi, gerçekten HEPSİNİ vermek zorunda mıydın? Hey Lupe, neden böyle bir şey yaptın? 😞

Lupe

Neden böyle birşey yaptığımı ben de bilmiyorum. ... Kimsenin, kimseye bir şey hediye etmediğini bilmem gerekirdi. İnternette de aynısı. Şimdi sürekli olarak Spam Mailleri ve ev adresime gönderilen reklam içerikli mektuplar alıyorum.

Beni Satın al: İnternette Gizli Reklamlar

Günlük yaşamımızda reklamlar ile iç içeyiz. Sadece televizyon ve radyolarda değil, gazetelerde ve şehirde yerleştirilmiş çok sayıda panodaki plakatlarda bol bol reklamla karşılaşmak mümkün. İnternet de bu arada reklamlarla doldurulmuş durumda. İnternette farklı formlarda reklamlarla karşılaşıyorsun. Bazılarını ilk bakışta reklam olarak tanımlamak çok zor. Aşağıda internette yer alan farklı reklam çeşitlerini bulabilirsin:

Banner ve Button'lar

Banner'ler internet sayfalarına yerleştirilen ve küçük bir panoya benzeyen sütunlardır. Banner'lerde çoğunlukla, resim ve yazılarla belli bir ürüne dikkat çekilmektedir. Günümüzde içindeki yazı ve resimlerin hareketli olduğu banner'ler de vardır. Banner'lerin arkasında genellikle bir Link (yönlendirme) saklıdır. Üzerine tıklandığı zaman reklam içeren bir sayfa daha açılmaktadır. Button'lar (okunuşu: „Battns“)

da Banner'ler ile aynı amaca sahiptir. Ancak, Banner'lerden daha küçüktürler. Küçük bir kutu ya da, düğme görünümünde internet sayfalarının köşelerinde bazende yazıların tam ortasında yer alırlar. Button'ların arkalarında da Link'ler (Yönlendirmeler) gizlidir.

Pop-up-Pencereleri

„Pop-up“ ingilizce bir kelime olup, „aniden ortaya çıkan“ anlamına gelmektedir. Pop-up'lar kendiliğinden açılan, küçük ya da, büyük pencerelerdir. Bir sayfaya gittiğinde, bir Link'in (yönlendirme) ya da, bir resmin veya yazının üzerine tıkladığında açılırlar. Üzerlerindeki [X] işaretinin tıklanmasıyla kapanan pencereler, küçük olmaları nedeniyle çoğunlukla başka bir pencerenin açılmasına neden olmaktadır. Modern Browser'ler (tarayıcılar) Pop-up-Engelleyicilere sahip olup, rahatsız edici reklam pencerelerinin açılmalarını engellemektedirler.

Video’da reklam spotu

Çok sayıda internet sayfasında haberler ve filmler video olarak seyredilebilmektedir. Asıl video oynatılmaya başlamadan önce – televizyonda olduğu gibi – küçük bir reklam spotu gösterilmektedir. Bu reklam spotlarını atlamak her zaman mümkün değildir. Bu reklam filmleri, genelde asıl görmek istediğin filme benzer türdedir. Örneğin; bilgisayar oyunları konusunda bir filme bakacaksan bundan önce bir bilgisayar oyununun reklam spotu gösterilmektedir. Bazı reklam spotları Pop-up-Pencerelerde olduğu gibi kendiliğinden gösterime başlamaktadır.

Ürün Yerleştirme (Product-Placement)

„Product-Placement“ (türkçesi „Ürün yerleştirme“)den ücret karşılığında televizyon dizileri ya da, filmlerin içine yerleştirilip ekrana yansıyan ürün reklamları anlaşılır. İnternette de özellikle YouTube gibi video platformlarında Product Placement’e sıkça rastlanmaktadır. Örneğin; üretici firma tarafından, ödenen ücret karşılığında bir kişi sözkonusu ürünü tavsiye ediyor. Bu tür video ve filmlerde kanunlar gereği Product Placement’in yer aldığı konusunda uyarı yapılması gereklidir.

Online-Oyun olarak reklam

Bazı internet sayfalarında, genellikle köşelerde ya da, başka bir yerde küçük Online-oyunlar yer almaktadır. Çoğunlukla bu oyunlar harika ödüller ve yüksek kazanç vaadiyle kullanıcıları kendilerine çekmektedirler. Bu oyunlardan birini oynadığında, çoğunlukla oyunun sonunda reklamlarla doldurulmuş yeni bir internet sayfası açılmaktadır. Bu sayfalarda kazandığın ödülü alabilmen için E-Mail adresini vermen istenmektedir. Malesef çoğu zaman, ödül yerine rahatsız edici derecede, bir yığın reklam malzemesi gönderilmektedir!

Kurabiyeler (Cookies)

Neden bazı reklam Banner’lerinin, tamına sana uyduğu konusunda hiç şaşırдың oldu mu? Bunun nedeni „Cookies“ler (türkçesi „Kurabiyeler“) dir. Kurabiye kırıntılarının takip edilebildiği gibi, Cookies yardımıyla internette izlediğin yolları bulmak mümkündür. Bunun için Browser (Tarayıcı) tarafından bilgisayarına ya da, Smartphone’una küçük dosyalar kaydedilir. Cookies’ler tarayıcı ayarları üzerinden deaktive edilebilirler. Bunun için en doğrusu anne ve babana danışmandır.

BİLGİ

Reklamın her türlü çeşidi ve bunlar ile ilgili detay bilgiyi örneğin www.mediasmart.de de bulabilirsin. Burada, Inge İnternet ve arkadaşları, reklamlar konusunda her şeyi sana açıklıyorlar.

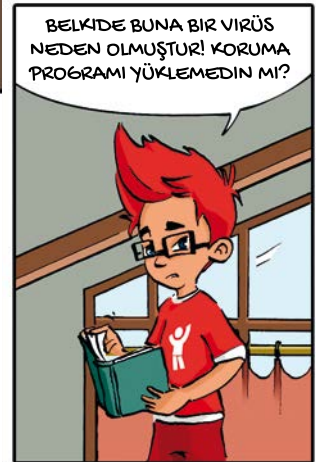
Hafşu, bir Virus: Bilgisayar ve Smartphone'unu böyle koruyabilirsin

İnternette süper bir şekilde sörf yapabileceğin gibi, burada her türlü bilgisayar programını ya da, oyunu da bulabilirsin. İnternette indirilen herşeyin, kurulum öncesi ve sonrasında Virüs taramasından geçirilmesi kesinlikle şarttır. Aynı şey, yabancı CD'ler, DVD'ler ve USB bellekler için de geçerlidir. Ücretsiz virüs tarayıcılar ve anti virüs programları mevcuttur. İşletim sistemine dahil olan emniyet programlarını da dikkate alman gereklidir.

En kötü durum, kurulumunu yaptığın program sonrasında virüslerin bilgisayarına yerleşmesi ve senin komple bilgisayar sistemini yeniden kurma mecburiyetinde kalmandır. Hafızada yer alan bilgilerin ve dosyaların da kaybolacaktır. Bilgisayarı anne ve baban ile paylaşarak kullanıyorsan ya da, kullanım konusunda tecrüben daha azsa, bilgisayarın işletim

sistemini komple yeniden yükleyip kurma konusunda çok dikkatli olmalısın.

Virüsler, sadece tek bir problemi oluşturmamaktadır. İnternette bulunan herşeyi indirip, kurulumu gerçekleştirdikten sonra, bilgisayarın yavaş çalışmaya başlaması kaçınılmazdır. Çünkü her indirilip kurulan program hafızada yer daralmasına yol açar.

BİLGİ

Firewall (Güvenlik Duvarı)

İnternette gelecek, istenmeyen programlara ve virüslere karşı bilgisayarın korumanın bir yolu da Firewall (Güvenlik Duvarı) dır. Firewall bilgisayarın etrafına örülmüş koruyucu bir duvar niteliğinde olup, virüs tarayıcısının bazı görevlerini de üstlenmektedir. Duvardan nelerin geçip, nelerin geçemeyeceğini ayarlamak mümkündür. Bunun için gerekli ayarları en iyisi annen ve babanla birlikte yapabilirsin.

„Th0BaegP!": Kuvvetli bir şifreyi böyle oluşturabilirsin

Kendine ait bir şifre oluşturmak istiyorsun, ama bunu nasıl aklında tutabileceğini bilmiyor musun? Bunu en kolay olarak bir cümle ile oluşturabilirsin. Lupe örneğin şu cümleyi alıyor: „Çalıntı bir şifreye sahip olmayı hiç istemiyorum!". Bu cümlede yer alan kelimelerin baş harflerini al „bir" kelimesi için sayı kullan ve cümle sonundaki ünlem işaretini de ekle. Ortaya çıkan şifre: ç1şsohil!

Bunu, sadece senin bildiğin, istediğin her cümleyle uygulayabilirsin. Hemen dene.

Emniyetli bir şifre

- En az 8 haneli olur

Ve şunları içerir:

- Büyük ve küçük harfler, örneğin abcDEF
- Özel işaretler, örneğin / ! ? \
- Sayılar, örneğin 0123

Bir şifre, ne kadar uzun olursa ve ne kadar çok farklı öğenin birleşmesinden oluşuyorsa, kırılması da o kadar zordur.

Lupe

Önce Spam, sonra virüsler – Leo, gerçekten internette ne buluyorsan bilgisayarına indiriyorsun!

Leo

Ama buna karşı ne yapabilirim? 😞

Lupe

En iyisi, emniyetli bir şifre ile başlayalım! 💪

Şifreni kırılması zor bir şekilde oluştursan, kriminal kişilerin işlerini zorlaştırıyorsun demektir. Kötü niyetli bu insanlar, kanuni olmayan yollardan şifreleri kırarak kendilerine giriş sağlamaya çalışmaktadırlar. Çok sayıda internet kullanıcısı da „123456" ya da „Şifre" gibi kolayca tahmin edilip, kırılacak basit şifreler kullanarak kanunlara uymayan bu insanların işlerini özellikle kolaylaştırmaktadırlar. Bu tür şifreler emniyetli olmayıp, kötü niyetli insanlara karşı koruma sağlamamaktır. Önemli bir nokta da, aynı şifreyi farklı internet sayfaları için kullanmamaktır. Aksi takdirde, şifren kırıldığında göreceğin zararın boyutu da daha büyük olur.

Sözlük

İnternette çok sayıda kelime sana acayip gelecek. Burada çok özel bir dil kullanılır ve bazı şeyler için özel kelimeler kullanılır. Bunlardan bazılarını burada sana açıklamak istiyoruz. Daha fazla terimi www.kindersache.de/glossary ya da, www.juki.de/lexikon'da bulabilirsin.

App

App, ingilizce bir kelime olan „Application“ın kısaltılmış şeklidir ve uygulama anlamına gelir. App'lerin arkasında Tablet'ine ya da, Smartphone'una indirebileceğin küçük ek programlar yer almaktadır. Hemen hemen, akla gelebilecek her konuda bir App bulmak mümkündür. Bazı App'ler sana havanın nasıl olacağını söyler, bazı App'ler bir kelimenin ingilizcesini bulmana yardımcı olur. Tabii ki, çok sayıda ve çeşitte cep telefonu oyunu App olarak indirilebilir.

Blog

Blog terimi „Web“ ve „Log“ kelimelerinin birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Anlamı „İnternet-Günlüğü"dür. Blog internette yayınlayıp, başkalarıyla paylaştığın gündür. Günlüğüne yazdığın en son yazılar en üstte yer almaktadır. Blog yazmak istediğinde, yazdıklarını başkalarının okuyabileceğini ve yorumlarını ekleyebileceklerini dikkate al. İlk önce kendinle ilgili hangi bilgileri yayınlayacağın konusunu düşün ve başkalarına karşı dürüst ol. Eğer resimler de yayınlayacaksan bu konuda da dikkatli ol!

Browser (Tarayıcı)

İnternette sayıları son derece çok olan sayfalara göz atmak, okumak ya da, belli bir şeyi aramak için kullanılan programlara Browser, yani tarayıcı denir. Bu program örneğin yazıları ve resimleri bir araya getirir. Genelde her bilgisayarın ya da, Smartphone un bir tarayıcısı vardır. En tanınmış tarayıcılar „Internet Explorer“, „Safari“, „google chrome“ ve „Mozilla Firefox“ dur.

Chat/chatten (Sohbet/Sohbetleşme)

Chat, internet ortamında sohbet anlamına gelir ve ingilizcedir. Türkçede „sohbetleşme“ diye de adlandırılabilir. İnternette olan herkes birbiriyle sohbet edebilir. Bu, birbiriyle konuşmaya çok benzer. Aradaki fark, söylenmek istenen şeyin bilgisayara yazılması şartıdır. Başkalarının söylediklerini dinlemek yerine okumak gerekmektedir.

Cookies/Kurabiyeler

Cookies küçük dosyalar olup, tarayıcılar tarafından bilgisayara kaydedilir. Böylelikle hangi sayfaları ziyaret ettiğin ve ne yaptığın konusunu hafızada tutar. Cookies/Kurabiyeler yardımıyla bir internet sayfasına bağlı kalınabilir, bu sayfayı her ziyarette yeniden giriş yapmak gerekmez. Ancak, Cookies'ler reklam amaçlı da kullanılmaktadır. Bunların yardımıyla sevdiğin şeyler ve zevklerine uygun olarak internet sayfalarına reklam bannerleri yerleştirilir. Tarayıcı ayarlarından Cookies'ler deaktive edilebilirler.

Cybermobbing/Siber zorbalık

Eğer bir kişi, internette aşağılanıyorsa ve hakarete uğruyorsa, bu Cybermobbing (türkçede: siber zorbalık) diye adlandırılır. Mobbing mağdurluğunda olduğu gibi, Cybermobbing'de de aynı şey geçerlidir: Bir kişiyle tartışmak ya da, stres yaşamak mobbing'e uğramak anlamına gelmez. Cybermobbing belli kişi ya da, kişiler tarafından uzun süre online olarak aşağılanmak ya da, hakarete uğramaktır.

Download/İndirme

Download'un anlamı „indirme“dir ve (örneğin; programlar, filmler, müzik parçaları içeren) dosyaların evdeki bilgisayara taşınması demektir. „Upload“ da bunun tam tersi olarak, evdeki bilgisayardan belli dosyaların, internetteki başka bir bilgisayara taşınmasıdır. Giderek yoğun bir şekilde „DLC“ tanımlamasıyla karşılanmaktadır. Bunun anlamı ingilizce olarak „downloadable Content“,dir ve „indirilebilir içerik“ demektir.

E-Mail

Bir E-Mail, elektronik bir mektuptur. Bir E-Mail ile başka bir kişiye yazı, resim ve hatta programlar gönderme imkanı vardır. Örneğin; bütün bunları sizin için kaleme alan bizlere. Bir E-Mail-Adresi, bir isimden, @-işaretinden ve kayıt yaptırılan adresten oluşmaktadır. Örneğin; lupe@kindersache.de.

Fake-News/Yalan Haber

Fake-News türkçede „Yalan Haber“ şeklinde tanımlanır ve internette yayınlanan sahte haberler için kullanılır. Genellikle bu haberlerin başlıkları, mümkün olduğunca çok kişinin dikkatini çekmesi için ilginçtir.

Forumlar

Forumlar, internet sayfalarında farklı şahısların belli bir konuda birbirleriyle tartışabildikleri özel bölümlerdir. Buralarda kendi düşüncelerini içeren yazılar yayınlayabilir, başkalarının yazılarına yorum ekleyebilirsiniz.

Flatrate

Flatrate'in anlamı, belli bir hizmet için sabit tarife demektir. Bir Smartphone için Internet Flatrate'in anlamı şudur: Her ay sabit bir miktar ücreti ödüyorsun, buna karşılık evinin dışında da mobil olarak internet kullanma imkanına sahipsin.

Hatespeech/Nefret Söylemi

Hatespeech ya da, nefret söyleminin anlamı belli bir şahsın veya şahıs grubunun hakarete uğraması anlamına gelir ve bu suç teşkil eder. Özellikle internette forumlarda ve yorum sütunlarında yapılan nefret söylemleri büyük problem oluşturmaktadır. Buralarda kişiler asıl kimliklerini saklı tuttıkları için, adli takiplerinin yapılması zorlaşmaktadır.

HTML

HTML, bir tarayıcı tarafından, çevirisi yapılabilen bir bilgisayar dilidir. Resim yer almayan, sadece yazıdan oluşan internet sayfalarının sıkıcı olması nedeniyle HTML geliştirildi. HTML yardımıyla, internet sayfasına resim eklemek, Link ler yerleştirmek gibi daha bir çok şey yapılabilir. Tarayıcında „Görüntü/Kaynak tekst göster“ seçeneğini tıkladığında, gerçek bir HTML sayfasının nasıl olduğunu görebilirsin. HTML, komutların yer aldığı görünmeyen ve yazıların yer aldığı görünen olmak üzere iki parçadan oluşur. Örneğin; „-Test“ komutu, kalın harflerle „Test“ kelimesinin yazılmasını sağlar.

Künye

Tercüme edildiğinde, künye üzerinde önemli bilgilerin yer aldığı kimliktir. Künyeler kitaplarda, dergilerde ya da, internet sayfalarında yer almaktadır. Künyede, içerik konusunda kimin sorumlu olduğu belirtilir. Künye yerleştirilmesi kanunen mecburidir.

Link/Yönlendirme

Bir Link türkçede yönlendirme anlamına gelip, bir internet sayfasından, başka bir internet sayfasına ya da, internet adresine referanstır. Sol fare tuşu ile yönlendirme taşıyan bir kelime, bir sembol ya da, resmi „tıklarsan“, bilgisayarın sana internette başka bir sayfa gösterecektir. Bir link, genellikle göze çarpacak şekilde yazılır (Örneğin; altı çizilerek). Eğer ekrandaki fare oku bir Link üzerine getirilirse, ok sembolü de değişmektedir.

Online

Bilgisayar açık ve internet ile bağlantılı ise, bu duruma „Online“ adı verilir. Bağlantının kopması durumunda „Offline“ moduna geçilmiş olur.

Provider/Hizmet Sunucu

Bir Provider (Hizmet sunucu) Firma ya da, dernek olarak internete giriş imkanını sunan kuruluştur. Bu hizmet için genellikle ücret ödenir. Çok sayıda hizmet sunucu, bunun dışında E-Mail-adresi ve şahsi internet sayfası için hafızalama alanı da sunmaktadır.

Smartphone

Smartphone'lar artık cep telefonu olmaktan çıkıp, ufak bilgisayar niteliği kazandılar. Tabii ki, Smartphone'lar ile hala telefon görüşmeleri yapılabilir ve SMS gönderilebilir. Cep telefonlarından farklı olarak Smartphone'lar da, aynen bilgisayarlarda olduğu gibi bir işletim sistemi vardır. Bunun yardımıyla „App“ diye adlandırılan çok sayıdaki uygulamayı indirip, kurulumu yaptıktan sonra kullanmaya başlayabilirsin.

Smart-TV

Sadece bilgisayar ya da, Smartphone ile internete girilmez. Başka teknik cihazlarla da bu mümkündür. Örneğin; televizyonlar. Bu televizyonlar Smart-TV diye adlandırılır. Böylelikle, örneğin Streaming (akım) hizmetlerinden faydalanılarak, ak-tüel filmler seyredilebilir.

Sosyal Medya

Sosyal Medya'dan, örneğin internet sayfaları ya da, App'ler yardımıyla şahısların kendi aralarında iletişime geçebildikleri medyalar anlaşılır. Sosyal Medya için çoğunlukla „Sosyal Ağlar“ tanımlaması da kullanılır.

Software

Bilgisayarda elle tutulamayan herşey „Software“ olarak adlandırılır. Örneğin programlar da „Software“ dir. Bilgisayarın elle tutulabilir sert parçaları (Bilgisayar, klavye, Ekran gibi) Hardware olarak adlandırılır.

Streaming/Akım

Streaming (türkçe „Akım“), bilgisayara kaydetme mecburiyeti olmadan, internette film izlemek ya da, müzik dinlemek anlamına gelir. Çok sayıda farklı video ve müzik portalı Streaming hizmeti vermektedir. Bunlardan bazılarını aylık abone ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Truva atı

Bir bilgisayar virüsü türüne verilen addır. Truva atları, ilk önce kendilerini faydalı araçlar olarak gösterip, bilgisayara yerleştikten sonra, arka planda bilgi hırsızlığı yapmakta, hackerlere sistemin zayıf noktalarından faydalanarak kapıları açmaktadırlar. Bu virüs türü, adını eski bir destandan almaktadır. Yunanlılar, Truva'ya yaptıkları bir hile yardımı ile girmeyi başarıp, daha sonra şehri fethetmişlerdir.

Telif Hakları

Telif hakları, fikri mülkiyet demektir. Burada kastedilen, kendi resmin, çektiğin resim ya da, kaydettiğin videoların, tüm haklarının sana ait olduğudur. Yazdığın yazılar ve yaptığın müzikte telif haklarıyla koruma altındadır. Sahibinin müsadesi olmadan üzerinde çalışma yapılamaz, kullanılamaz ya da, başkalarıyla paylaşamaz. Aksi taktirde bunları yapanlar suçlu duruma düşerler.

Virus/Virüsler

Virus, yazılımı kriminal hackerler tarafından yapılan ve başka bilgisayarlara zarar vermek için kullanılan programlardır. Virüsler, başta programlar olmak üzere data ya da, mektup eklerinde bilgisayara girip, çoğu zaman kendilerini kopyalayarak çoğalırlar. Virüsler kendilerini çok iyi kamufle ettikleri için ancak özel virüs programlarının yardımıyla tanınır, bilgisayardan uzaklaştırılabilirler.

Web 2.0

Web 2.0 olarak, WWW'nin bir bölümü tanımlanır. Web 2.0 kendi kendine aktif olarak çalışıp, kendisi yazılar yazarak, resimler yerleştirerek internette sunulan tekliflerin oluşturulmasını sağlar. Sosyal Ağlar (Sayfa 2), Web 2.0. için tipik örneklerdir. Bir başka örnek de Grundschulwiki'dir.

WLAN

WLAN „Wireless Local Area Network“ ün başharfleriyle kısaltılmış şekli olup ve türkçede „Lokal Kablosuz Ağ“ anlamına gelmektedir. Bir WLAN-bağlantısının yardımıyla kablosuz olarak internete giriş ve sörf yapma imkanı vardır. WLAN-bağlantısını sağlayan cihaz „Router“ olarak adlandırılır.

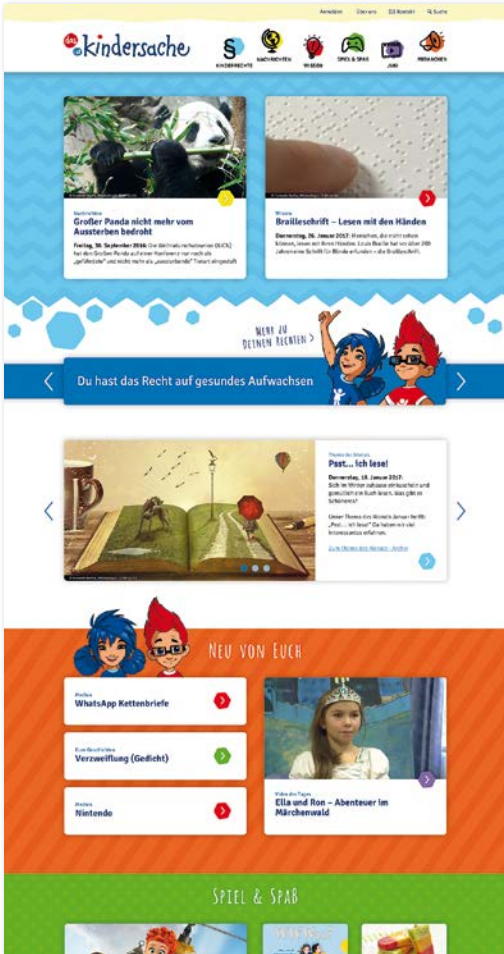
WWW

WWW, World Wide Web'in baş harfleriyle kısaltılmış şeklidir. Türkçesi ise „Dünya Çapında Ağ"dır. Bununla, internetin kinder-sache.de, fragFINN.de ya da, juki.de gibi sayfaların bulunduğu bölümü kastedilmektedir. Bu sayfalar, genellikle programlama dili HTML ile yazılmış olup, „Dünya Çapında Ağ“ a yerleştirilmişlerdir.

Bizim Tavsiyelerimiz

İnternet, milyonlarca farklı sayfadan oluşmasına rağmen, bunların küçük bir bölümü senin için ilgi çekicidir. Almanya'da çocuklar için yapılmış, gerçekten ilginç bir kaç yüz sayfa bulunmaktadır. Bunlardan bazılarını sana tanıtmak istiyoruz. Her sayfanın kendine özel avantajları bulunmaktadır.

www.kindersache.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Kindersache, çocuklar için bir bilgi portalı olup, hizmet Deutsche Kinderhilfswerk tarafından sunulmaktadır. Elinde tuttuğun klavuzdan tanıdığın figürler Leo ve Lupe, eğlence ve bilgi dolu renkli sayfalarda dolaşırken sana eşlik ediyorlar. Kindersache için çocuk hakları ile çocuklar politikası büyük önem taşıyor. Burada, etkin bir katılım ile çocukların güncel konularda bilgi almaları, fikirlerini açıklamaları imkanı sunuluyor.

kindersache'da şunları yapabilirsin

- Çocuk hakları konusunda bir çok bilgiye sahip olabilirsin.
- Kendine ait makale ve hikayeler yazabilirsin.
- Harika ödüllü oyunlara katılabilirsin.
- En yeni film ve kitap tavsiyelerini okuyabilir, kendi kendine bazı şeyleri nasıl yapabileceğini öğrenebilirsin.

Ve en iyisi: kindersache, özellikle çocuklar için geliştirilmiştir. Ücretsizdir ve sinir edici reklam içermez. Hadi bir göz at!

Oyun ve Eğlence

kindersache.de'de çok eğlenceli dakikalar geçirebilirsin. Buna uygun olarak bir bölümü „Oyun ve Eğlence“ diye adlandırdık. Burada arkadaşlarının buluşup, komik karikatürlere bakmak gibi daha bir çok şeyi yapabilirsin.

Çocuk Hakları

Muhakkak, kendi kendine bazı insanların çocuklara karşı neden bu kadar acımasız olduklarını sormuşsun, buna nasıl karşı koyabileceğini düşünmüşsündür. „Çocuk Hakları“ bölümünde hangi haklara sahip olduğun, yardıma ihtiyacın olduğunda nerede ve kime başvurabileceğin konusunda faydalı bilgileri bulabilirsin.

Sen de Katıl

Kendine ait hikayeler yaz ve kindersache.de'de yayımla, ödüllü oyunlara katıl ve harika ödüller kazan. Bütün bunları „Sen de Katıl!“ bölümünde yapabilirsin.

Haberler/Bilgi

Politika sadece yetişkinler için değildir! Kindersache'da sana politikayı, senin anlayacağın şekilde anlatıyoruz. „Haberler“ ve „Bilgi“ kategorilerinde, güncel konularda enformasyonlar bulacaksın. Burada istediğin konuda fikrini de açıklayabilirsin. Açıklaman da gerekir.

The screenshot shows the homepage of the website 'kindersache.de'. At the top, there is a navigation bar with the logo and several icons representing different categories: 'KINDERRECHT', 'MISSEN', 'SPIEL & LERN', and 'PROMI-KIDZ'. Below the navigation bar, there is a large red banner with a white border. On the left side of the banner, there is a small text box that says 'Wer ist Malala?'. In the center of the banner, there is a large photo of a young woman wearing a red headscarf. To the right of the photo, there is a text box that says 'Aus Malalas Leben'. Below the banner, there is a section titled 'Malala kämpft weiter'. To the right of this section, there is a small text box that says 'Buch: „Ich bin Malala“'. Below the text box, there is a small photo of the book cover. To the right of the book cover, there is a small text box that says 'Film: „Malala - Ihr Recht auf Bildung“'. Below the text box, there is a small photo of the film poster. At the bottom of the page, there is a section titled 'DEINE MEINUNG' with a row of five icons representing different emotions. Below this section, there is a section titled 'DEIN KOMMENTAR' with a text box for users to write their comments. Below the text box, there is a section titled 'EUERE KOMMENTARE' with a list of comments from other users.

kindersache.de

KINDERRECHT MISSEN SPIEL & LERN PROMI-KIDZ

Wer ist Malala?

Aus Malalas Leben

Malala kämpft weiter

Buch: „Ich bin Malala“

Film: „Malala - Ihr Recht auf Bildung“

DEINE MEINUNG

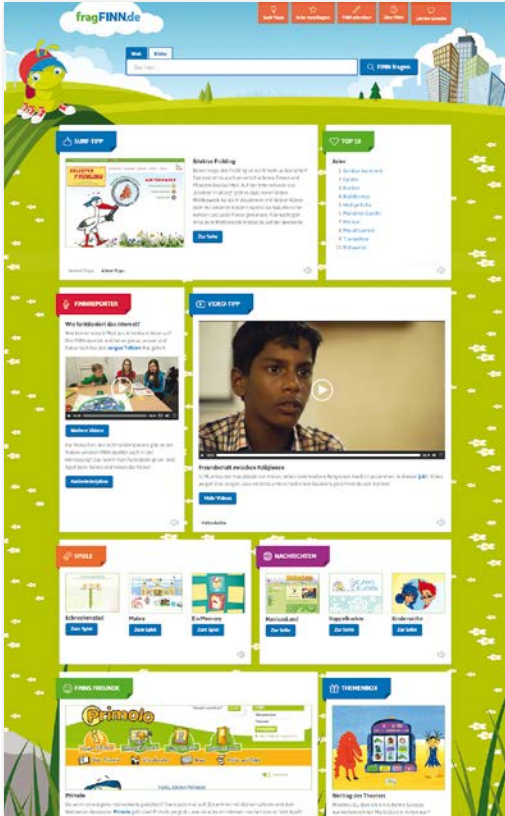
DEIN KOMMENTAR

EUERE KOMMENTARE

www.fragFINN.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

İnternette harika sayfalar var ancak bunları kolaylıkla bulma imkanı maalesef yok. Ya internet sayfasının ismini bilmiyorsun, belkide tam adresini hatırlayamıyorsun. Tam bu konuda sana yardımcı olacak ve aradığın internet sayfalarını çabuk bulabileceğin fragFINN.de var. Başlangıç sayfasında sörf tavsiyeleri, ilgiç videolar ve eğlenceli oyunlar da bulabilirsin.

Bu sayfa engelsiz bir yapıda oluşturulmuş olup, her çocuk tarafından kolaylıkla kullanılabilir durumda. Örneğin, duyma engelli çocuklar için videolarda alt yazılar var. Sayfayı ziyaret eden görme engelliler içinde videoların anlatıldığı ses kayıtları bulunmakta.

Emniyetli bir şekilde arayıp, bulma! Bir çocuğun kullanabileceği kadar kolay: aramak istediğin terimi ya da, ismi ilgili arama alanına yazıyorsun. Bilgisayar faren ile "Haydi!" tuşuna bastıktan sonra arama başlıyor. Aradığın terimin yer aldığı bütün internet sayfaları ve ilgili resimler çok süratli bir şekilde tarayıcıda listeleniyor. Ama dikkat, bir terim için çok sayıda sayfa listelenmiş olabilir. Arama motorları için yaptığımız tavsiyeleri sayfa 9'da bulabilirsin.

Bugüne kadar arama motorunda listelerde göremediğin, tanıdığın süper bir internet sayfası var mı? O zaman, fragFINN-Ekibine yazabilir, beğendiğin sayfayı tavsiye edebilirsin.

fragFINN'in, mobil işletme sistemi iOS ve Android ile çalışan Smartphone'lar ve Tablet'lerde kullanılmak üzere kendisine ait bir de App'i bulunmaktadır. Böylelikle, yoldayken de emniyetli bir şekilde internette sörf yapabilirsin.

Arama motorları ve Çocuk Portalleri

Hakikaten ilgini çeken internet sayfaları arıyorsan, başka arama motorlarını dene ya da, çocuklar için sunulan portalleri kullan. Leo & Lupe'de aynısını yapıyorlar. Çünkü çocuk portallerinde hizmet sunucuları, sayfaları yayınlamadan önce kontrol ediyorlar. Böylelikle sana en uygun emniyetli içerikleri bulacağından emin olabilirsin.

www.blinde-kuh.de

Yaş: 5 yaştan itibaren

Blinde Kuh, çocuklar için sunulan ilk arama motoruydu. Bu arama motoru çocukları hakikaten onlar için uygun olan ve daha önce test edilen sayfalara yönlendiriyor. Bu senin için şu anlama geliyor; yönlendirildiğin sayfalarda rahatsız edici hiç bir reklama rastlamıyorsun. Bu arama motorunda belli bir terim ya da, önceden belirlenmiş anahtar kelimeler ile arama yapabilirsin.

www.grundschulwiki.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Wiki, internette herkese açık olup, herkesin katkıda bulunup, geliştirdiği bir sözlüktür. Wiki'nin ana felsefesi, çok sayıda insanın bilgisini bir araya getirmek ve kullanıma sunmaktır. Bu özellik Grundschulwiki içinde geçerli olup, „Ders Medyası Merkezi“ (Zentrale für Unterrichtsmedien - sadece yetişkinlerin anlaması gerekir-) tarafından hizmete sokulmuştur. Sen de burada birlikte çalışıp, yazılar yazabilir, resim-

ler ekleyebilirsin. Ancak bütün bunlar için önceden kayıt olman gerekmektedir. Kaydı nasıl yaptırıp, sayfalara nasıl gireceğin konusu Grundschulwiki'de detaylı olarak anlatılmaktadır.

www.helles-koepfchen.de

Yaş: 8 yaştan itibaren

Aslında bir arama motorudur ama, çocuklar için haberler de sunmaktadır. Burada diğer çocuk sayfalarında keşfedebileceğin, şahsen araştırılmış konular ve yazıların güzel bir karışımını bulabilirsin. Bu sayfanın en büyük özelliği, yer alan her bir konu için değerlendirme yapabilmen.

www.internet-abc.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Burada, bilgisayar, internet, okul, hobi, oyun ve eğlence konularında verilen değerli tavsiyelerin yanısıra, „Katıl Ve Sen de Konuş“ bölümünü bulabilirsin.

Haberler ve Online Dergiler

İnternette, çok sayıda ve özellikle çocuklar için yazılmış haberler yer almaktadır. Yetişkinler için yazılmış uzun ve sıkıcı haberlere oranla daha kolay anlaşılabilir oldukları için bu haberler daha ilgi çekicidir. Beğeneceğini tahmin ettiğimiz bazı haber magazinlerini burada sana tanıtmak istiyoruz:

www.hanisau.land.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Federal Politik Eğitim Merkezi tarafından sunulan „HanisauLand“ çocuklar

için hazırlanmıştır. Kuru kuru politika bekleyenler yanılacaklar. Burada, film ve kitap tavsiyeleri, harika çizgi romanlar, politika sözlüğü, oyunlar ve daha bir çok ilginç şey var. HanisauLand ismi, interaktif olarak sayfalarda sunulan çizgi romanla bağlantılı. Herşeyin merkezinde Tavşan Rainer, Bayan su aygırı Bärbel ve yaban domuzu Egon yer alıyor. Bu üç hayvanın isimlerinden de sayfanın adı ortaya çıkıyor: Hase, Nilpferd, WildSAU.

www.kuppelkucker.de

Yaş: 8 yaştan itibaren

Kubbe seyircisi anlamına gelen Kuppelkucker, Alman Federal Meclisi'nin

çocuklar için sunduğu bir hizmet. Burada, Federal Meclis'te neler olup, bittiğini, kimlerin çalıştığını ve kimin ne görev yaptığını öğreniyor, merak ettiğin diğer sorulara da cevap bulabiliyorsun. Ayrıca bu sayfada, yaşadığın yerin milletvekilinin kim ol-

duğunu da öğrenebilirsin. Almanya'daki politika ilgili soruların varsa, bu konudaki lugat sana yardımcı olabilir. Ama, burada harika oyunlar da var! Gördüğün gibi politika heyecanlı da olabilir. Kubbe seyircileri ile sen de Federal Meclise bir göz at!

www.zzzebra.de

Yaş: 8 yaştan itibaren

zzzebra'yı çok özel kılan şeyler, içerdiği çok sayıdaki deney, el işi tarifleri, şiirler, şarkılar, hikayeler ve oyun teklifleridir. Bir „Fikir Bilgi Bankası“nda ilginç çeken konularda arama yapabilirsin. Burada herşey yer alan çok sayıda resimle kolay anlaşılır bir şekildedir. Bir güzel özellikte, yer alan makaleler ile ilgili başka sayfalar için de tavsiyeler yapılmaktadır. Örneğin; bir Karnaval maskesi yapmak için, el işi tarifini ekrana çağırıldığında, sol tarafta başka kutlamalar ile ilgili resim ve yönlendirmeleri, farklı kıyafete girme oyunlarını ve kostüm tavsiyelerini de görü biliyorsun.

İnternet İçin Formda Ol – Özel Bilgi Yarışması *

İnternet için formda mısın? O zaman, bilgilerini bu bilgi yarışmasında test edebilirsin. Görevin çok kolay: Lupe, internette karşılaşabileceğin bir durumu anlatıyor. Sen de cevap olarak „DOĞRU“ ya da „YANLIŞ“ diyorsun.

1. Kız arkadaşınla birlikte harika bir fikriniz var. Birlikte bir video çekimi yapıyorsunuz. Bu videoda aktüel Chart'larda yer alan, en sevdiğiniz ve en yeni şarkı eşliğinde dans ederken görünüyorsunuz. Bundan sonra, videonuzu internetteki bir video portaline yüklüyorsunuz. Arka planda müzik parçasını yüksek seste duymak mümkün.

☐ DOĞRU ☐ YANLIŞ

2. Bir Banner'in verdiği söz: Eğer, E-Mail-adresini verirsen, yepyeni bir cep telefonunun sahibi olacaksın! Hemen isteneni yapıyorsun. Böyle bir fırsatı bir daha ele geçirmek neredeyse imkansız! Doğru mu, yanlış mı?

☐ DOĞRU ☐ YANLIŞ

3. Son Party'nin resimlerini internete yüklemek istiyorsun. Resimlerden birinde, bir kız arkadaşın utandırıcı bir şekilde görünüyor. Bu resmi ayırıyorsun. Böyle bir resmin internette işi yok.

☐ DOĞRU ☐ YANLIŞ

4. Chat yaparken, başka bir katılımcı tarafından hiç sebepsiz yere hakarete uğruyor, rencide ediliyorsun. Ama sen ona sırtını dönüyorsun. Böyle düşük bir seviyede başkasıyla tartışmak istemiyorsun.

☐ DOĞRU ☐ YANLIŞ

5. Okul için bir kompozisyon yazman gerek. Ama sen dışarı çıkıp, arkadaşlarının birlikte oynamak istiyorsun. Allaha şükür, internet var. Buradan, sana uyan bir yazıyı kopyalayıp, yarın okulda kendin yazmışsın gibi öğretmene teslim edebilirsin!

☐ DOĞRU ☐ YANLIŞ

Sahip olduğun bilgileri daha fazla test mi etmek istiyorsun? İnternet konusu ile ilgili olarak daha birçok soruyu kindersache.de/internetguide adresli sayfada yer alan, Online Bilgi Yarışması'nda bulabilirsin. Bir göz at!

* Soruların çözümlerini sayfa 35'de bulabilirsin

Değerli Ebeveynler,

bu klavuz ile sizi, çocuğunuzun bilinçli ve emniyetli olarak internet kullanımı konusunda geniş çaplı bilgilendirmeyi umuyoruz. Her medya aracında olduğu gibi, internette de yer alan rizikolar ve şans imkanları konusunda çocuklarınız ile sohbet etmeniz büyük önem taşımaktadır. Sizlere özel olarak „Ebeveynler İçin İnternet Klavuzu“nu geliştirdik. Bu klavuzu, ücretsiz olarak Deutschen Kinderhilfswerk'in www.dkhw.de/shop adresli internet mağazasından indirebilirsiniz. Bu klavuz, aileniz içinde özgür olarak ve emniyet içinde medya kullanımı konusunda sizler için tavsiyeler ve bilgiler içeriyor. Burada ana tavsiyelerimizi tekrar bir araya getirdik:

Çocuklarınızla konuşmak için her türlü imkanı kullanın

Kendinizi güncel tutmaya çalışın ve çocuğunuzun hayranlık duyduğu yıldızlar, kahramanlar, internetteki en sevdiği sayfalar, severek oynadığı bilgisayar oyunları ve App'ler konusunda bilgi edinin. Medya kullanımı konusunda, hoşlandığı şeyleri size anlatmasına imkan tanıyın. Çocuğunuzun sorularına yanıt veren siz olun! Sorularına internet ya da, televizyonda cevap aramasına gerek bırakmayın. Çocuğunuz ile medya kullanımı sırasında yaşadıkları konusunu ele alıp, sohbet edin ve yaşadıklarını anlayabilmesi ve hazmetmesine yardımcı olun.

Çocuğunuzun güven verin. Çocuğunuza ve sahip olduğu yeteneklere güvenin. Aile içinde yapılacak konuşmalar da bu hedefi desteklemelidir.

Siz Örnek Olun... sadece çocuğunuz sizi izlerken değil

E-Mail'ler, Messenger'daki Haberler ya da, Sosyal ağlardaki mesajlar dikkat dağıtabilir: Hangi sıklıkta ve hangi uzunlukla bu medyaları kullandığınıza bilinçli olarak dikkat edin. Smartphone'unuzu ara sıra bir kenara bırakın, bilgisayarınızı kapatın ve iyi bir örnek olun!

Çocuğunuzun kullandığı medyaları onlarla birlikte kullanın ve çocuğunuza bu konuya ilgi duyduğunuzu gösterin. İnternette, onunla birlikte sörf yapın ya da, bir bilgisayar oyunu oynayın. Ve ara sıra ona, bu medyalarda neler olup bittiğini anlatın.

Birlikte Medya Kuralları Oluşturun

Yasaklar hiç bir şey getirmez. En doğrusu aile içinde, bütün fertlerin medya kullanımı konusunda, en başta siz olmak üzere, uyacakları kurallar belirleyin. Birlikte hangi cihazı, hangi sıklıkta ve süre kullandığınızı konuşun. Kurallara uymayanlara karşı nasıl davranacağınızı düşünün. Ama, hiçbir zaman PC ya da, Smartphone kullanımını ne ödül, ne de ceza olarak değerlendirin.

Denge için çaba harcayın

Çocuğunuz ile, medya kullanımını dengelemek amacıyla, boş zamanlarda gerçekleştirebileceğiniz aktiviteler organize edin. Aileniz ve arkadaşlarınız ile birlikte plan yapın. Çocuğunuz ihtiyaçlarına karşılık verecek aktivitelerden memnuniyet duyacaktır.

İnternet aynı zamanda öğretim aracıdır

Çocuklar ve gençler, ister okulun isteği olsun, isterse kendi ilgilerini çektiği için interneti öğrenim ve bilgi alma amacıyla da kullanmaktadırlar. Çocuğunuz kendisinin PC ya da, Tablet'le de öğrendiğine sizin inanmamanız nedeniyle mutsuzluk duyacaktır. Dijital medyaların gençler için büyüleyici olması, onların öğrenirken, eğlenebilmeleri açısından da büyük bir şans niteliği taşımaktadır.

Medyaları yaratıcılığın geliştirilmesi için kullanın

Çocuklarınızı kendi kendilerine video çekimi yapmaya, sesli tiyatro yapmaya ve buna benzer konular için teşvik edin. Bu yöntem, kullanılan teknik, eldeki imkanlar ve rizikolar açısından çocuğunuz ile fikir alışverişinde bulunmanıza yol açacaktır. Siz de çocuğunuzdan öğrenin. Çocuklarımız, dijital medyaların kullanımı konusunda, çoğu zaman bizden çok daha ilerdeler.

Bilinçli olarak uygun medya tekliflerini arayın.

Medya mutluluk vermeli, iletişim ve yaratıcılığı destekleyip, bilgilendirmelidir. Bu konularda korkutmak, problem yaratmak

ve çocuğun kendine güvenini azaltacak girişimlerden kaçınmalısınız. Çocuğunuza uygun içerikleri ve medyayı bulmasında, mantıklı bir şekilde kullanmasında yardımcı olun!

Teknik olarak korunma tedbirleri de faydalı olabilir. Örneğin; çocuğunuz için PC, Laptop, Tablet ya da, Smartphone'da onun kullanabileceği bir hesap oluşturun. Böylelikle kendi başına programlar yükleyip, silmesinin önüne geçmiş olursunuz. Gençleri Koruma Programları, çocuğunuzun problemli içeriğe sahip sayfalardan uzak tutup, sadece kontrolden geçmiş sayfalarda dolaşmasını sağlar.

Problemli içeriğe Sahip Sayfaları Bildirin

Gençlerin gelişmelerine ve ruh sağlıklarına zarar verecek içerikteki sayfalara mı rastladınız? O zaman, bu sayfaları www.internet-beschwerdestelle.de'ye bildirin. Bu FSM (Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter e.V.) tarafından kullanıma sunulmaktadır. Bu kuruluş, özellikle gençlerin, kanuni olmayan, gençlik için tehlikeli ve gelişmelerini engelleyici online medya içeriklerine karşı korunmaları konusunda çalışmalar yapıyor.

Sizin Deutsches Kinderhilfswerk'iniz

5. April 2014, 14:00 Uhr
Sagfa al-Bilgi wa al-Hikma
Korona mi sekhrih al-Hikma

Internet-Klavuzu'nu
şimdi interaktif Blog
olarak da, online

www.kindersache.de/internetguide
adresinde bulabilirsiniz.

Deutsches Kinderhilfswerk e.V.

Leipziger Straße 116-118
10117 Berlin
Fon: (030) 308 693-0
Fax: (030) 279 56 34
dkhw@dkhw.de
www.dkhw.de

Bu Klavuz, şu kuruluşlarla yapılan
kooperasyon sonucunda oluşturulmuştur.

fragFINN.de

FSM Freiwillige Selbstkontrolle
Multimedia-Diensteanbieter

ay yıldız